

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 255 | Tarih 5-11 Mayıs

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 354 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

9 Mayıs: Türk polisi, Gülen hareketi ile bağlantılı olduğu iddiasıyla hükümet tarafından el konulan Maydonoz Döner ile bağlantılı kişileri hedef alan yeni bir operasyonda 23 kişiyi daha gözaltına aldı. Maydonoz Döner'e yönelik baskının ayrıntıları için [Raporumuzu](#) okuyun.

10 Mayıs: Türk Polisi, Erasmus programlarına katılmak, yurtdışına seyahat etmek ve KHK'lıların akrabalarıyla aynı evi paylaşmak gibi yasal faaliyetleri de içeren suçlamalarla, çoğunluğu üniversite öğrencisi olan 320 kişiyi Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan yetmiş yedisi tutuklandı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

10 Mayıs: 48 yaşındaki eski tekstil teknisyeni Erol Eğrek, ödenmeyen kıdem tazminatını talep ederken İstanbul'daki Çalık Holding merkezinin önünde özel güvenlik görevlileri tarafından dövüldüğü iddiasının ardından hayatını kaybetti; Eğrek'in ailesi resmi makamların kalp krizi

geçirdiği iddialarını reddederek bağımsız bir soruşturma başlatılmasını talep etti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

7 Mayıs Türk savcılar, Mart ayında İstanbul'da düzenlenen gösterilerde muhalefetin belediye başkanı Ekrem İmamoğlu'nu destekleyen çoğu genç protestoculardan oluşan 16 kişiyi "cumhurbaşkanına hakaret" ile suçladı ve 30 Mayıs'taki duruşma öncesinde 14 kişinin 45 gün boyunca tutuklu kalmasına karar verdi.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

7 Mayıs: Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sokak röportajlarını rahatsız edici olarak nitelemesinden bir gün sonra İlave TV'den Arif Kocabıyık Antalya'da Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla gözaltına alındı

7 Mayıs: Avrupa Parlamentosu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla ertelenmiş bir ceza almasına rağmen Türkiye'de tutuklu bulunan ve şimdi terör örgütü üyeliğinden ikinci bir suçlamayla karşı karşıya olan İsveçli gazeteci Joakim Medin'in derhal ve koşulsuz olarak serbest bırakılması çağrısında bulundu.

9 Mayıs: Türkiye'deki muhalefet milletvekilleri, bir meclis oturumunda Google'ı basın özgürlüğünü baltalamakla suçlayarak, şeffaf olmayan algoritma değişikliklerinin bağımsız haber kuruluşlarının trafiğini ve gelirini büyük ölçüde azalttığını ifade etti.

9 Mayıs: İçişleri Bakanı, gazetecileri, aktivistleri ve muhalif sesleri muğlak ulusal güvenlik yasaları kapsamında hedef almakla eleştirilen dijital baskıların arttığı 2025 yılının ilk dört ayında 27.304 sosyal medya hesabının engellendiğini açıkladı.

10 Mayıs: Türk mahkemeleri, hapisteki muhalefet lideri ve İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun hem Türkçe hem de uluslararası X hesaplarına erişim yasağı getirdi.

DİNİ ÖZGÜRLÜKLER

8 Mayıs: Avrupa Parlamentosu Türkiye'ye Ekümenik Patrikhane'nin yasal statüsünü tanıma ve azınlıkların dini özgürlüklerini koruma çağrısında bulunarak gayrimüslim cemaatlere yönelik kısıtlamaların devam ettiğini belirtti.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

7 Mayıs: İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Cezaevi Komisyonu üyesi Nihat Göktaş ve İHD üyesi Hülya Gerçek, 5 Mayıs 2025 tarihinde İstanbul'da evlerine yapılan baskınla, komisyon tarafından takip edilen ihtiyaç sahibi bir mahpusa para gönderdikleri gerekçesiyle "teröre finansman sağlamak" suçlamasıyla gözaltına alındı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

5 Mayıs Türkiye İçişleri ve Çalışma bakanlıkları, 21 Ocak'ta Kartalkaya kayak merkezinde meydana gelen ve 36'sı çocuk 78 kişinin ölümüne yol açan yangında ihmali olduğu iddiasıyla kendi personeli hakkında soruşturma açılmasını engelleyerek savcılara gerekli izni vermedi.

5 Mayıs: İstanbul savcıları, TÜSİAD yöneticileri Orhan Turan ve Ömer Arif Aras hakkında hükümet politikalarını eleştirdikleri, yargıyı etkilemeye çalıştıkları ve yanlış bilgi yaydıkları gerekçesiyle yeni bir iddianame hazırladı.

7 Mayıs: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye'nin terörle mücadele yasalarını kullanarak Şaban Yasak gibi kişileri Gülen hareketiyle geçmişteki barışçıl ilişkileri nedeniyle mahkum etmesine itiraz eden ve geriye dönük

suçlama ve temel hak ihlalleri konusunda ciddi endişeler uyandıran Yasak v. Türkiye davasının Büyük Daire duruşmasını gerçekleştirdi.

KÜRT AZINLIK

9 Mayıs: İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyum atanan Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nden (DEM Parti) Tunceli Belediye Eş Başkanı Birsan Orhan, "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" ve "görevi yaptırmamak için direnme" suçlarından toplam 2 yıl 2 ay 7 gün hapis cezasına çarptırıldı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

8 Mayıs: LGBTQ hakları savunucuları, bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle İzmir'de tutuklu bulunan aktivist Asya Gökalp'in kritik beyin kanseri durumunu ve sağlıksız cezaevi koşullarında kötüleşen sağlığını gerekçe göstererek serbest bırakılması çağrısında bulundu.

SINIR ÖTESİ BASKI

9 Mayıs: Brezilya Yüksek Federal Mahkemesi, Türk-Brezilyalı işadamı Mustafa Göktepe'nin serbest bırakılmasına karar vererek, Türkiye'nin Gülen hareketi ile bağlantılı olduğu iddiasıyla yaptığı iade talebini delil yetersizliği ve Göktepe'nin vatandaşlığa kabul edilmiş bir kişi olarak korunan statüsü nedeniyle reddetti.

KADIN HAKLARI

7 Mayıs: Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na göre Nisan ayında Türkiye'de 29 kadın erkekler tarafından öldürüldü ve 14 kadın da şüpheli bir şekilde hayatını kaybetti.